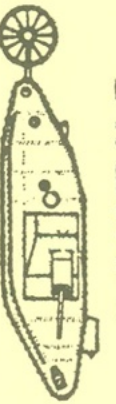

TWENOT

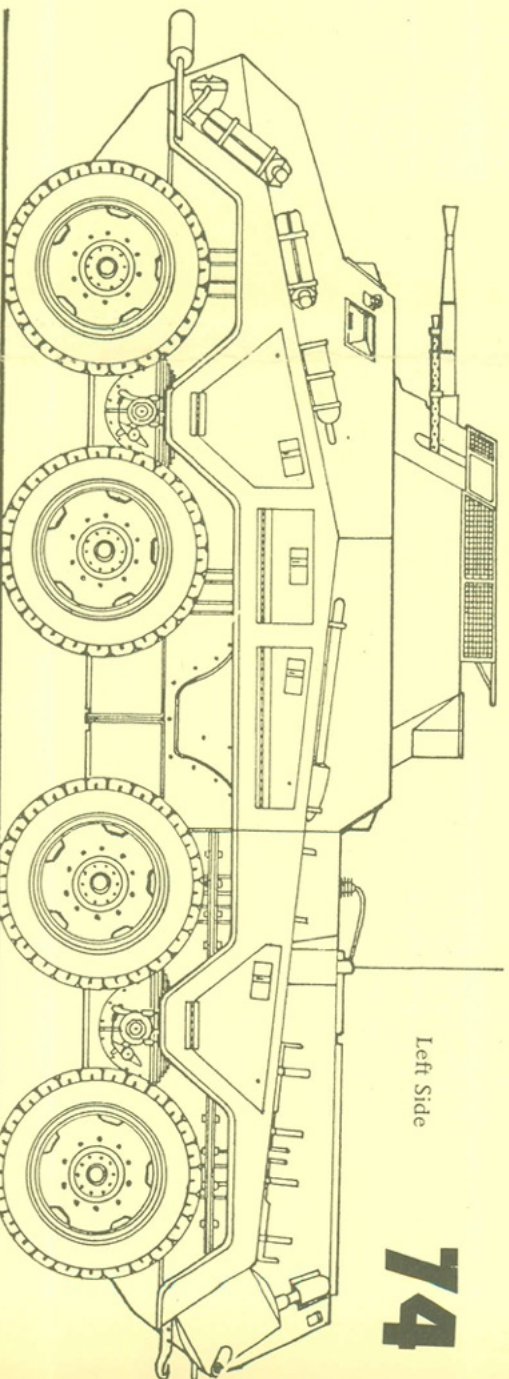
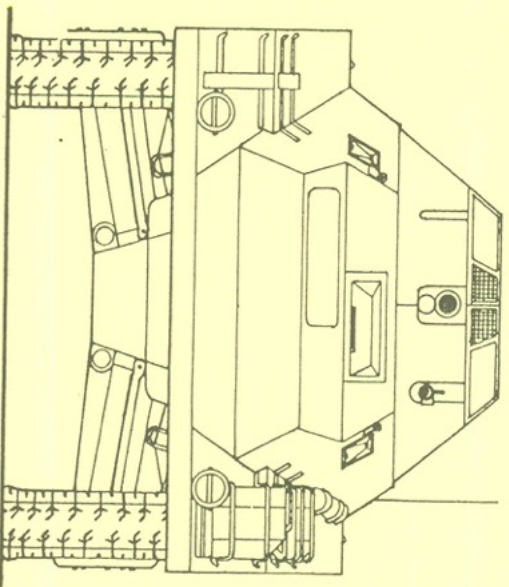
voor tankhobbyisten
postbus 357
8000 AJ zwolle

Sd Kfz 234/1 met 2cm KwK.

DE TANK

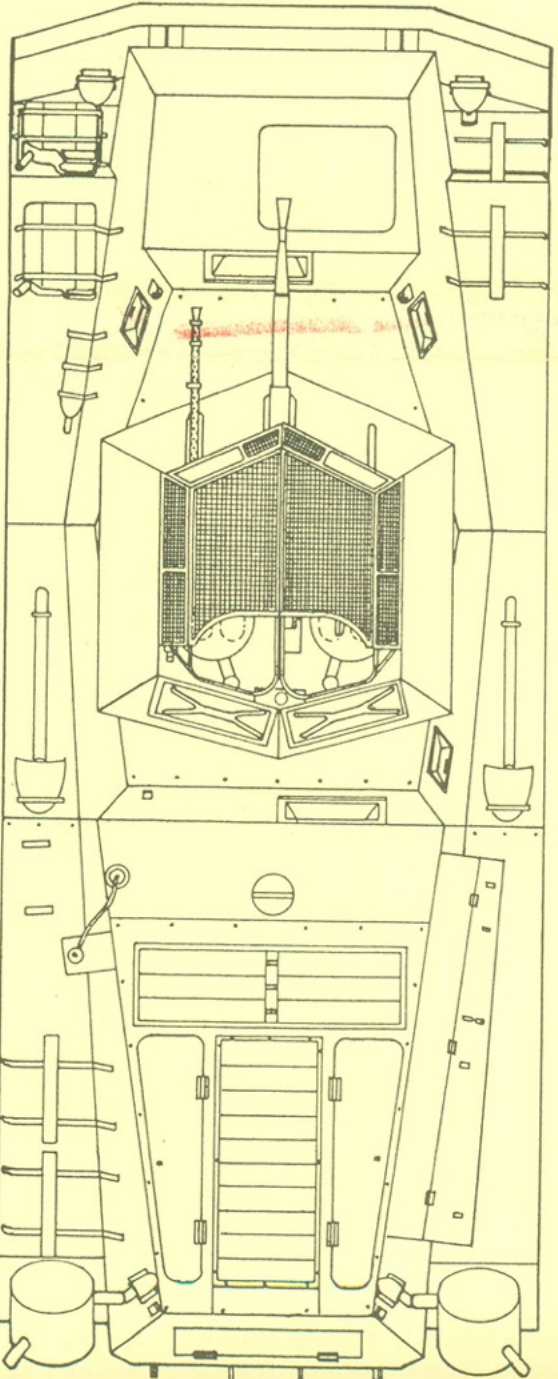
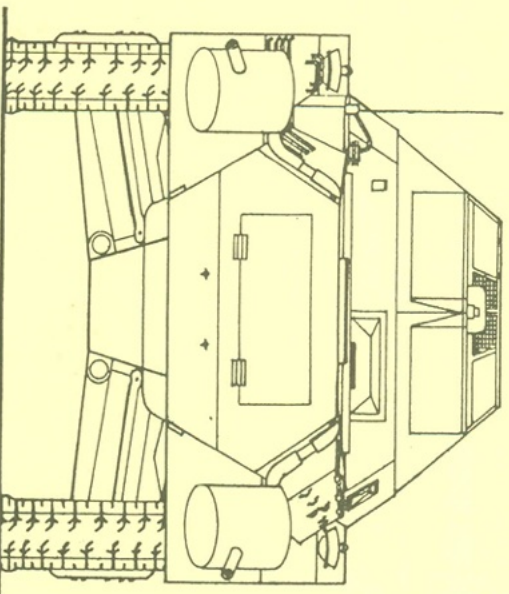
ORGAAN VAN DE TWENOT
POSTBUS 357
8000 AJ ZWOLLE

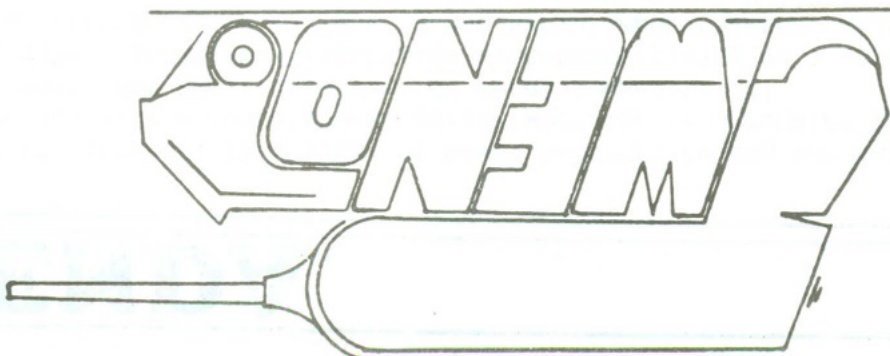
VERSCHIJNT 6X PER JAAR
OKTOBER 1988.

Left Side

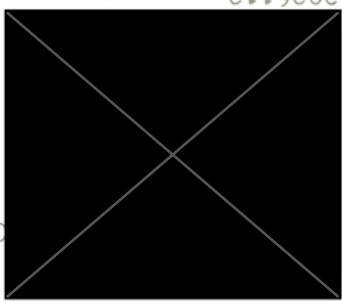
74

OKTOBER 1988

24

Adressen:
 Secretariaat:
 Jeugdzaken:
 Redactie:

Giro: 3026112
 ten name van TWEENOT, Hilloo.
 Lidmaatschap: Seniorleden: f 15,--/jaar
 Juniorleden: f 10,--/jaar

De Tank is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWEENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegesonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen de leden niet-commerciële advertenties gratis laten plaatsen. Artikelen zijn altijd welkom.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKEL EN/OF TEKENINGEN IS ZONDER UITDRUKKELIJKE SCHRIJFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN.

- Bestuur:
 Voorzitter: Rob Evers
 Secretaris: Johan Groen
 Vice-voorzitter: Jooop v/d Weerden
 Penningmeester: Kees Bijllevan
 Jeugdzaken: Bert v/d Velden
 Redactie/archief: John Janse

- Noord-Holland: Jan van Veen
 Noord: Jan Frankema
 Midden: Gert Mons
 Zuid-West: Jan Verhulst
 Zuid-Oost: Vacanti

HET T W E E N O T F O T O - A R C H I E F

De TWEENOT beschikt over een foto-archief waaruit foto's van pantservoertuigen besteld kunnen worden. De foto's worden geleverd op formaat 7 9 x 12 cm en kosten 50 ct per stuk, excl. verzendkosten.
 Wanneer men foto's bestellen wil moet met het navolgende rekening worden gehouden.
 1. Geet de juiste naam van het betreffende voertuig.
 2. Geet zo mogelijk de nationaliteit en het soort voertuig op.
 3. Vermeld hoeveel foto's u van welk voertuig wilt hebben.
 4. Geet ook op of u speciale wensen hebt, b.v. achter aanzicht, rechter zij-aanzicht etc.
 Wanneer u deze opgaven niet doet en u bestelt b.v. foto's van een aantal voertuigen krijgt u in principe van elk voertuig maar u om vraagt 1 foto. Vraagt u daarentegen foto's van 1 voertuig en u vermeldt niet hoeveel foto's u wilt hebben dan krijgt u mogelijk meer foto's toegestuurd dan u had willen hebben. Uiteraard met de daarbijkomende rekening!

VAN DE LEDEN

Peter van Rijn uit Rotterdam heeft een belangrijke mededeling voor de modelbouwers die vreesden dat Tamlya zijn modellen niet meer levert.
 Quartel Modelbouw in Rotterdam adres: Nederhorst 40 telefoon 010-4810710 kan erg veel modellen leveren die al enige jaren uit de catalogus zijn verdwenen.
 Bijvoorbeeld de Panzerkampfwagen II, de Lee en de Grant, de T34/76 model 43 arljin alles wat reeds verdwenen leek.
 Een prettige bijkomstigheid is dat de prijzen tot 15% lager zijn als de normale winkelprizen.

AGENDA

15 Oktober is voor veel TWENOTTERS de meest belangrijke dag van het jaar. Dan zijn de jaarlijkse modelbouwcategorieën weer aan een grondige inspectie toe door de andere leden. Met andere woorden: de modelbouwwedstrijd!

In De Tank no"80" staat een uitgebreide routebeschrijving en voor de reizigers mey openbaar vervoer is in De Tank 71 een aanvullende reisbeschrijving opgenomen. Als U deze uitgave van uw lijfblad heeft opgezocht vindt U tevens achterin het reglement voor de wedstrijden.

Een speciale oproep aan allen die nog nimmer de moed hebben gehad om naar een bijeenkomst te komen: Neem op zaterdag 15 oktober eens de richting van Zeist met een model onder de arm en wees er dan van overtuigd dat de TWENOT voor elk lid is opgericht. Dus niet voor een paar vriendjes onder elkaar maar voor alle bijna 400 leden. Dus K O M i i i de bent van harte welkom.

Het adres is "Theaterzaal" van het wijkcentrum "Zeist Noord" op de hoek van de Dreef en de Laan van Vollenhove.

De aanvang is 14.00 uur van het officiële gedeelte maar velen zijn vanaf 12.30 al druk bezig met ruilen, verkopen en kopen en opstellen van de modellen.

HAVE FUN, JOIN THE CLUB!

12 November is er een ontmoetingsdag met de IMM, onze Duitse zustervereniging. Deze datum staat natuurlijk ook in de agenda's van de leden. Wij komen dan in grote getale om oude contacten te vernieuwen en nieuwe contacten te leggen.

Voor een uitgebreide beschrijving verwijz ik naar De Tank 73.

Voor de mensen die op zaterdag 15 oktober toch vroeg de deur uitgaan en met hun tijd eerst nog geen raad weten is er de mogelijkheid om eerst een bezekje te brengen aan Utrecht waar de Hojelkazerne die dag open huis houdt.

Van 16 tot 30 oktober is de Nationale Modelbouwmanifestatie in het Militair Luchtvaart Museum in Soesterberg. Dit jaar is de TWENOT daar niet vertegenwoordigd, maar dat weerhoudt U niet om eens te gaan kijken.

=====

TIDENS DE LEDENVERGADERING VAN 15 OKTOBER IS ER GEEN GELEGENHEID VOOR DE LEDEN OM DE TAFELS TE GEBRUIKEN VOOR HET UITSTALLEN VAN DE TE VERKOPEN BOEKEN OF MODELLEN!!!!

=====

MUTATIES

Mutaties juli/augustus 1988

Nieuwe leden:

- 671-0888 Mej. N. Biesheuvel.
- 672-0888 E.Ch. Cuper.
- 673-0888 R.T. v.d. Sloot.
- 674-0888 T. Burger Jr.

Adreswijzigingen:

542-1086 A.G. Potrot, wordt: [redacted]

[redacted] 306-0382 A.C.B. Willekes, wordt: [redacted]

VRAAG & AANBOD

De heer Kersten uit [redacted] biedt te koop aan: Een Sherman en een Leopard van Tamlya, beiden gebouwd. Zij zijn in de schaal 1:16 en bestemd voor radiografische besturing. Deze is echter niet aanwezig.

[redacted] biedt gebouwde modellen te koop aan:

Matchbox 1:76, de complete serie. Tamlya 1:35: Sdkfz 27, Sdkfz 232, trekker met 25pd, Sdkfz 222, Horch 4x4, Panther Ausf. A, Krupp 6x4, Leopard, Saladin, Daimler Scout Car, Sdkfz 251, Sdkfz 2, Kübelwagen, Sdkfz 223, PzKpfw II, Flak 88/36. Revell: 1:35 Brugleggende tank, Paton M47. Italeri 1:35: Stüg IV, Marder III, Steyr RSO, PzKpfw Ib, Dodge Ambulance, Ambulance Jeep, Cargo trailers en tank. Nichimo 1:35 Elefant.

Bas Smits uit [redacted] is op zoek naar een extra wiel van de BA 20 1:35 van Tonda. Omdat dit wiel als reservewiel dienst moet doen mag er geen kap op de naar zittten. Bij aanschaf van dit Vacu-model bleek dat wiel niet aanwezig te zijn.

Kao Ming-Hua is op zoek naar twee artikelen: uit Military Technology 1 of 2 van 1988 over de Israëlische Blazer pantsering en uit Armed Forces 5 of 6 van 1988 een artikel over het materiaal dat tegen de SWAP0 wordt ingezet. Daarnaast zoekt hij informatie over het "hoeflijzer pantsre op de T54/55 (Armor Mag 1-1988) en de ophanging van het extra pantser van de Israëlische M113. Zijn telefoon is [redacted]

Henk de Deugd uit [redacted] zoekt ter overname gebouwde of ongebouwde 1:9 modellen van Esci zoals de Kübelwagen, Kettenkrad, Zündapp en BMW motoren met zijspan, de Nebelwerfer enz

Prijslijst PDDINGHAUS	
Serie 1 Bundeswehr	F 18,00
BMF 01 2 halve figuren voor Marder	- 22,80
BMF 02 Mardercommandant met Milan	- 21,00
BMF 04 Pantsergrenadier met MG 3	- 21,00
BMF 06 Pantsergrenadier met lichte pantserwiel	- 21,00
Serie 2 Aertkanen in Vietnam	
VFEP 01 Sturmman voor USA paratrojlieboot	- 21,00
VFEP 02 Knielende soldaat met M 16	- 21,00
VFEP 03 Kapitein met telesoom in de hand	- 21,00
VFEP 04 Zittende soldaat die M 16 laad	- 21,00
VFEP 05 Zittende soldaat die schiet met M 16	- 21,00
Serie 4 Iraealizers 1966	
IDF 01 Lopende soldaat met geweer	- 21,00
IDF 02 Luchtmachtkadet met plunjebaal	- 22,80
IDF 03 Tankbemanning 1987 voor Merkava	- 21,00
IDF 04 Tankcommandant staand met geweer	- 21,00
IDF 11 Militaire Politie 1985	- 21,00
IDF 12 Para verkenner Libanon 1984	- 21,00
IDF 13 Schietende Para Operatie Libani 1978	- 21,00
Serie 5 Afghanisten - Rusland	
OEP 01 Russische tankcommandant	- 21,00
OEP 02 Afghaanse legerkapitein	- 21,00
OEP 03 Mudsheid strijder met AK 47	- 21,00
OEP 04 Russische BMP commandant	- 21,00
OEP 07 Mudsheid strijder met pantserwiel	- 21,00
OEP 09 Russische tankbemanning 1960	- 22,80
OEP 12 Russische tankcommandant met AK 47	- 21,00
Serie 6 Britten	
BEF 01 Britten tankbemanning	- 22,80
Serie 7 Duitse Wehrmacht	
WKEP 01 Valkok	- 21,00
Prijslijst ADV modellen.	
F 89,00	
35,009 Russen Sherman Fretly	- 24,95
35,102 Body Sherman M-4	- 39,95
35,103 Sherman M 34 en M 34 A1	- 24,95
35,105 Body Sherman M 4 A4	- 39,95
35,106 Zandzakkenpantser M 4 A3	- 24,95
35,201 Iraealische soldaat Libanon 1982	- 14,95
35,202 Palestijn Libanon 1982	- 14,95
35,203 Britse Tankcommandant 1944	- 14,95
35,204 Britse Tanksoldaat 1944	- 14,95
35,205 Voorhoorische Jager met skelet	- 14,95
35,206 Loodgieter	- 32,50
35,207 Voorhoorische Jager	- 14,95
35,208 Russische Tankcommandant 1980	- 14,95

Prijslijst PDDINGHAUS wapensets en toebehoren.	
EPHS 02 Meubelset 2 : verschildende kasten	F 21,00
EPHS 05 Nachtkokje, toilet en slafoon	- 23,40
EPHS 04 Com Dubbelloopstak op marinesikkel	- 21,00
EPHS 07 Torpedo 7E	- 18,00
EPHS 11 Bureautoebehoren o.a. telefoon, lamp enz	- 12,00
EPHS 13 1 meter zwarte ketting	- 6,00
EPHS 17 US army W2 schoppen, houwen e.d.	- 9,60
EPHS 18 US army W2 diverse gereedschappen	- 9,60
EPHS 19 US army W2 MG houders cal 30 2 stuks	- 9,60
EPHS 20 Waterkoelede MG cal 30 met afsluit	- 7,80
EPHS 21 Zware driepootafsluit voor MG en TLV	- 7,80
EPHS 22 Lichte driepootafsluit voor MG	- 7,80
EPHS 23 TLV PAK 75 mm op driepootafsluit	- 21,00
EPHS 24 MG cal 50 op driepootafsluit en munitieklst	- 12,00
EPHS 25 MG cal 50 op zwenkafsluit	- 9,60
EPHS 26 MG cal 50 op zwenkafsluit	- 9,60
EPHS 27 Diverse munitiekasten	- 7,80
EPHS 28 3 Verschillende MG cal 30 en cal 50	- 7,80
EPHS 29 MG cal 30 op driepootafsluit en munitieklst	- 12,00
EPHS 30 MG cal 30 met lange greep 2 stuks	- 7,80
EPHS 31 MG ring voor M3 en M113	- 15,00
EPHS 32 Russische wapens o.a. draganov, AK 47, RPG 7 e.a.	- 12,00
EPHS 33 Iraealische wapenset	- 12,00
EPHS 34 Rijs geweren	- 12,00
EPHS 35 Bundeswehr Pantserwielstet met Milan e.a.	- 21,00
EPHS 36 Int. pantserwielstet o.a. RPG 7, B 300, Carl Gustav	- 12,00
EPHS 37 Milan met rezerwpljpen op driepootafsluit	- 18,00
EPHS 38 Scherpschutterwapens	- 18,00
EPHS 39 Moderne handvuurwapens M 16, Galia, AK 47 e.a.	- 12,00
EPHS 40 US 40 mm granaatwerper	- 12,00
EPHS 41 Moderne machtspleetolen	- 12,00
EPHS 42 US 106 mm Recoiles Gun	- 27,00
EPHS 44 RPG 7 met diverse toebehoren	- 12,00
EPHS 100 Russische boerdertj uit gietars	- 35,50
EPHS 101 Veldtoerens voor Tamlya veldkruken	- 47,50
EPHS 50 Maybach NL 36 TU Sd Kfz 251	- 27,00
EPHS 51 Maybach HL 57 TU Sd Kfz 7 tot 1936	- 27,00
EPHS 52 Maybach HL 62 TUK Sd Kfz 7 van 1937 - 1945	- 27,00
EPHS 53 Maybach HL 108 TUKM Sd Kfz 9 vanaf 1939	- 27,00
EPHS 54 Maybach HL 210 P 45 Tiger I	- 27,00

Geopend van 09.15 - 12.00 en 13.00 - 17.45
 Donderdag koopavond Dinsdag gesloten
 Postorders tegen gunstige tarieven bel ons
 Ook uw adres voor: Tyresmoke-Pro Mods-Chota Sahib-Hornet eva

Kwekelsstraat 40
 4201 JV Gorinchem
 Nederland
 Tel.: 01830 - 36000

WAARDEBON WAARDEBON WAARDEBON WAARDEBON WAARDEBON WAARDEBON
 Wilt u uw blad niet beschadigen kopieer hem dan.
 Tegen inlevering van deze bon krijgt u 15% korting op Verlinden

Indedaad zaten er in de vorige puzzel enkele vasltrijses, maar toch is
 Gebleken dat de meeste van u er wel uit konden komen.

Als juiste oplossing had u moeten inzenden :

1. VK 4501 (Porsche tiger)
2. Fiat 6616 BM
3. M-44 Armored Personnel Carrier
4. DAF M-39 pantserswagren
5. Panzerfahre
6. FV 610 Saladin armored command vehicle
7. Pz KpIw III, prototype met FAMO loopwerk
8. SIG 33 auf St Pz III/H
9. BA 10 model 1935
10. Amphibische tank type 2 KA-MI
11. Aufklarungspanzer 38 (t)
12. M-39 Armored Utility vehicle
13. Bandkanon VK-155
14. ASU-85
15. Bussing Strassenpanzerwagren 1915
16. Hotchkiss H-35
17. Shorland armored patrol car
18. Skoda Lt.35 S2a

De gemeenheidszaten vooral in de nummers 3 en 6. Velen gaven bij 3 de
 M-75 APC op en zeer begrijpelijk. Want de M-44 was een verlengde M-75. Door
 het aantal loopwielen te tellen had u daaruit kunnen komen.
 Bij nummer 6 gaven velen wel op Saladin Armored Command Vehicle, doch de
 registratie FV-610 moest er beslist bij, daar er twee commando uitvoeringen
 van de Saladin bekend zijn.
 Voor wat betreft de nummers 1, 7, 8 en 11 ben ik wat minder streng geweest
 zolang uit de omschrijving maar duidelijk werd dat men het juiste voertuig
 op het oog had.

De Ladderstand, de eindstand deze keer, ziet er als volgt uit.

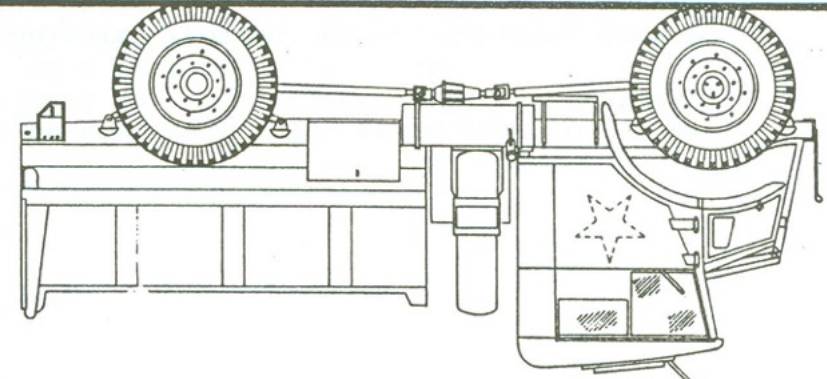
18 pt	1. M.H.C. Kao
16 "	2. R.Mosk
15 "	3. Richard Franse
15 "	4. G. Mons
11 "	5. T. v.d. Brink
11 "	6. H.Verdoes
6 "	7. T.Spoormakers
6 "	8. F. Weistfelt
6 "	9. H.R. Noordhoff
5 "	10. Maarten Weers
4 "	11. G.C.M. Dhont
4 "	12. H.de Jong
4 "	13. J. Hoevensars
3 "	14. B.A.Fonck
2 "	15. D.Helrman
1 "	16. J.C.D. de l'Ecluse

Als winnar is Ming Hua Kao uit de bus gekomen voor dit jaar. Gefeliciteerd
 Ming, ik hoop je op de bijeenkomst op 15 oktober a.s. de pantsersherkenningss
 beker te mogen uitreiken.

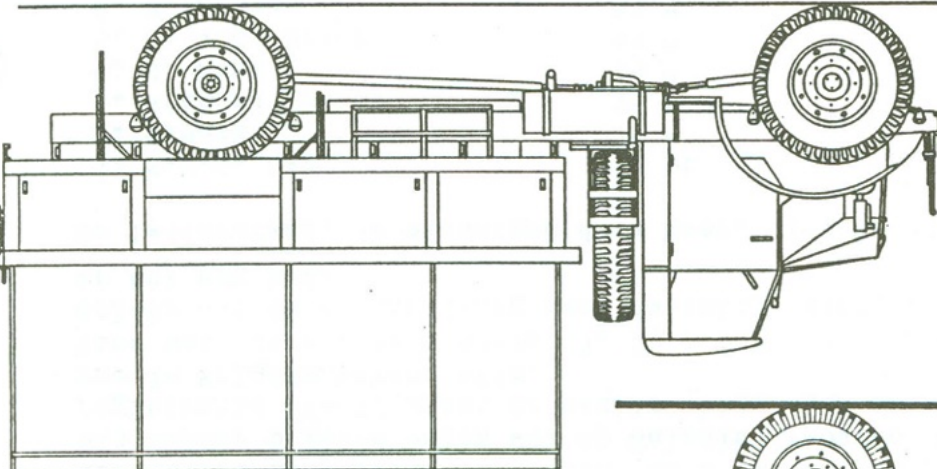
Geen nieuwe puzzel deze keer, maar in de komende TANK gaan we weer van start
 met een nieuwe puzzelronde. Tot dan !

De ontwikkeling van de C.M.P. (Canadian Military Pattern) serie start eigenlijk in 1936. De twee grootste automobielafabrikanten in Canada, Ford-Canada en General Motors-Canada, besloten tot samenwerking op militair terrein. De ontwikkelingen die nu starten worden grotendeels bepaald door de ideeën, die er leven binnen het "Britisch War Office". Het Britse idee is, om in de gehele Commonwealth een zo groot mogelijke gelijkheid in materieel na te streven. Ook de classificatie indeling is typisch Brits, en wel als volgt: Staff-cars and utilities, - 8 Gwt, - 15 Gwt, - 30 Gwt, - 3tonners, - Light/Heavy Ambulance enz. enz. In elke klasse komen 4x2 en 4x4 voertuigen voor, terwijl in de 3tonner klasse ook een 6x4, en een 6x6 uitvoering voorkomen.

De gehele serie wordt ontwikkeld met als basis-gedachte om daar waar mogelijk, gebruik te maken van bestaande onderdelen. Tevens diende er zoveel mogelijk onderdelen, vooral plaatwerk, uitwisselbaar te zijn. Wel werd uit productie overwegingen de eigen motor inge-

bouw. Voor Ford werd dat een V8, van 95pk bij 3600t/min, terwijl Chevrolet (G.M.) een 6cyl. in lijn inbouwde van 85pk bij 3400t/min. De hele voertuigserie werd voorzien van een standaard cabine. De eerste productieseries werden voorzien van de Cab.no11. Latere series kregen de verbeterde Cab.no12. De Cab.no11 uit één stuk bestaat. Deze cabines bleken in de praktijk slecht te voldoen, ze waren met name veel te klein bementen voor de twee inzittenden. In 1942 werd dan ook de nieuwe, en voor velen van ons bekendere, Cab.no13 ingevoerd. Deze breder, had de naam naar voren overhellende voorruit en was veel ruimer dan zijn voorganger. Zie voor de cabine nummers bijgaande lijst. Deze voertuigen werden ook in Australië geproduceerd, en dan met name de, 150wt, de 300wt, en de 3tonner. Deze werden daar met afwijkende laadbakken en opbouwen geproduceerd, en zijn vaak duidelijk anders van uiterlijk. Bij het begin van de Tweede-Wereld

CAB. no.11	De originele cabine.
CAB. no.12	De verbeterde versie van de nr. 11, "Alligator" hood.
CAB. no.13	Het tweede type, met een vooroverhellende voorruit.
CAB. no.21	Gemodificeerde contentionele cabine.
CAB. no.31	Gemodificeerde contentionele frontstuur cabine.
CAB. no.41	No 11, alleen frontgedeelte. Alleen in India.
CAB. no.42	No 12, met canvas-top.
CAB. no.43	No 13, met canvas-top.
CAB. no.43S	No 43, extra breed met 4 zitplaatsen.

De Cab.no12 is herkenbaar aan het gedeelde radiator scherm, terwijl die bij de Cab.no11 uit één stuk bestaat. Deze cabines bleken in de praktijk slecht te voldoen, ze waren met name veel te klein bementen voor de twee inzittenden. In 1942 werd dan ook de nieuwe, en voor velen van ons bekendere, Cab.no13 ingevoerd. Deze breder, had de naam naar voren overhellende voorruit en was veel ruimer dan zijn voorganger. Zie voor de cabine nummers bijgaande lijst. Deze voertuigen werden ook in Australië geproduceerd, en dan met name de, 150wt, de 300wt, en de 3tonner. Deze werden daar met afwijkende laadbakken en opbouwen geproduceerd, en zijn vaak duidelijk anders van uiterlijk. Bij het begin van de Tweede-Wereld

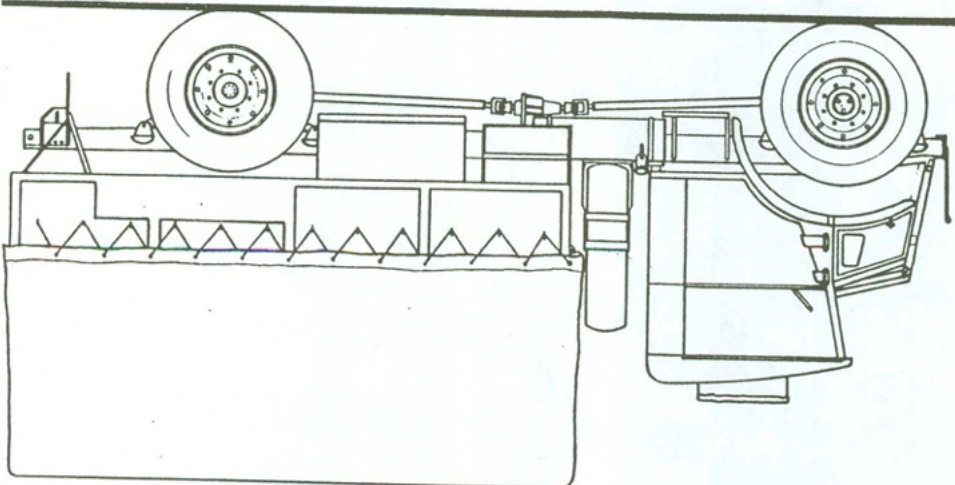
Orlog, (voor Canada begon die officieel op 10 sept. 1939, met de oorlogverklaring aan Duitsland.) was de produktie nog zeer beperkt, maar na juli 1940 werd er een zeer omvangrijke uitbreiding van de produktie doorgevoerd.

In het geheel heeft Canada, gedurende de Tweede Wereldoorlog 815.729 Soft-Skin, en 5067 Armoured Vehicles geproduceerd. Tijdens de gehele oorlogs periode werd er alleen in deze serie geproduceerd. Het gevolg hiervan was dat men voor de nog kleinere, maar ook voor de grotere voertuigen een beroep moest doen op de grote broer Amerika.

De C.M.P. serie is een zeer goed voorbeeld van standaardisatie, binnen een voertuig reeks.

De C.M.P. serie is alleen gebouwd door Ford-Canada en General Motors-Canada (Onder de merknaam Chevrolet), de Chrysler-Corp. en Four Wheel Drive-Canada produceerden eigen produkten, maar in veel geringere aantallen. In de hele serie komen vijf wielbasis-maten voor, nl. 101, 115, 134, 158 en 160 inch. Voor de Ford-reeks geldt dat de wielbasis een hal-

ve inch meer is. Met deze chassis maten en de standaard cabine werden de verschillende voertuigen samengesteld. Bij een aantal uitvoeringen werd een hier gemonteerd, dat tusschen de langslig-gers van het chassis werd ingebouwd. Het kon zowel naar voren als naar achteren worden uitgebracht. De Cab.no.13 is soms voorzien van een dakluik, dat zowel voorkomt in rond, als in rechthoe-

Van deze voertuigserie zijn ook grote aantallen, naar Rusland gegaan, voornamelijk 3tonners in 4x4, 6x4 en 6x6 uitvoering. Voor deze serie is ook een zg. winterzet ontwikkeld, zodat er ook mee kon worden gewerkt in extreem koude gebieden. Over het algemeen hebben ze zeer goed vol-

daan, en menig oudere Nederlander ziet ze nog bij de bevrijding, in grote getalen verschijnen. Na de oorlog heeft de Nederlandse strijd-krachten er ook vele van gebruikt, in alle mogelijke uitvoeringen. In de volgende delen hoop ik wat in te gaan op de verschillende uitvoeringen uit de C.M.P. serie.

wordt vervolgd.

NIUWS

STRYR-DAIMLER-PUCH AG. in Oostenrijk heeft een order ontvangen voor de levering van 1200 voertuigen, aan de Canadese strijdkrachten. Het gaat om "zware" 6x6 vrachtwagens. De levering zal worden uitgesmeerd over 1988 en 1989, en heeft een waarde van ongeveer 225 miljoen gul-

den. De levering betreft een voertuig in Chassis-Cabine vorm, en er zullen Canadese laadbakken op worden gemonteerd. De levering zal geschieden in bouwpakketvorm, en de Canadese fa. U.I.D.C. (Urban-Transport-Development-Corp.) zal zorgdragen voor de montage.

Voor de logistieke-diensten heeft het Franse leger een order geplaatst bij Renault-R.V.I. Het gaat om 3500 stuks vrachtauto's, van het type 6x4 G290VTL. Deze voertuigen worden gekoppeld aan een tweewassige aanhangwagen van de fa. Lohr. Het GVM. is resp. 26 en 19 ton. De auto wordt voorzien van een Marrell-afzetinstallatie, voor snelle plaat-sing een wisseling van laadbakken. De levering zal in september 1988 starten en ongeveer vier jaar vergen.

Gepantserd personeelsvoertuig Tornado (MOWAG) met 20 mm kanon in KUKA toer E4 laag profiel voorzien van MILAN tankafweer-systeem.

BOEKBESTPREKING

Onderwerp: Schrijver: Tekenaars: Uitgever: ISBN Nr: Prijs: Taal: Duitse.
 Heruitgave van de serie „Militärfahrzeuge“,
 Walter J. Spielberger.
 H.J. Doyle, Fests,
 Motor buch Verlag Postfach 1370, 7000 Stuttgart 1.
 zie lijst.
 Gemiddeld is de prijs tussen de 45 a 65 gulden per
 deel.

Deze serie is al enige jaren oud, maar verschillende delen waren al

een hele tijd niet meer te koop.

Nu geeft Motor buch Verlag de gehele serie weer compleet uit, zijhet
 in een niet zo grote oplage.
 Deze serie is zeer technisch d.w.z. men gaat zeer diep op de bouw en
 constructie in zoals: wielophangingen, rompconstructie, motoren,
 geschutsinbouw en verschillen tussen alle uitvoeringen van het be-
 treffende voertuig en dit laatste zeer precies.

Elke uitvoering is voorzien van een maattekening (1:50) maar
 meestal alleen zijaanzicht.
 Alle technische gegevens staan in lijsten inclusief productie data en
 en aantal gebouwde voertuigen per uitvoering c.q type.
 De lijntekeningen zijn uitstekend, de kleuren tekeningen eveneens
 echter per deel slechts een stuk of 5 a 6.

Deze serie is voor de modelbouwer van duitse voertuigen een zeer
 goed naslagwerk echter de prijs per deel zal voor vele een bezwaar
 zijn vrees ik.

De titels zijn als volgt:

- Band nr 1: Der Mittlere Kampfpanzer LEOPARD und seine abarten.
- Band nr 2: Die Panzer-Kampfwagen I und II und ihre abarten.
- Band nr 3: Der Panzer-Kampfwagen III und seine abarten.
- Band nr 4: Die Gepanzerten Radfahrzeuge des Deutschen Heeres 1905-1945.
- Band nr 5: Der Panzer-Kampfwagen IV und seine abarten.
- Band nr 6: Die Halbkettenfahrzeuge des Deutschen Heeres 1909-1945.
- Band nr 7: Der Panzer-Kampfwagen TIGER und seine abarten.
- Band nr 8: Spezial-Panzerfahrzeuge des Deutschen Heeres.
- Band nr 9: Der Panzer-Kampfwagen PANZER und seine abarten.
- Band nr 10: Die Rad- und Vollketten Zugmaschinen des Deutschen Heeres 1871-1945.
- Band nr 11: Die Panzer-Kampfwagen 35(t) und 38(t) und ihre abarten

1920-1945.

einschließlich der Tschechoslowakischen Heeresmotorisierung

ISBN Nrs

- (1) 3-87943-341-0. (2) 3-87943-335-6. (3) 3-87943-336-4.
- (4) 3-87943-337-2. (5) 3-87943-402-6. (6) 3-87943-403-4.
- (7) 3-87943-356-5. (8) 3-87943-457-3. (9) 3-87943-527-8.
- (10) 3-87943-528-6. (11) 3-87943-708-4.

Deze boeken zijn ondermeer te bestellen bij Roodveldt Import C.V.
 Sarphatj straat 25 1018 EV Amsterdam telefoon 020-228035 of 228016.

J.G.Adema.

Hoewel er in de vereniging niet veel leden zijn die in de modellen met elektrische toestanden te maken hebben, is het voor de draadloos bestuurd tanks wel van belang. Zijn deze tanks uit een bouwdoos dan beperkt de elektrische installatie zich tot inbouwklaar delen. Zo ook de radio-installatie.

Gaat men verdere hulpfuncties met motoren of lampjes inbouwen dan wordt het geheel wat gecompliceerder.

Echter ook de meest ingewikkelde toestanden zijn opgebouwd uit een aantal, elk op zich eenvoudige, naast elkaar staande enkelvoudige schakelingen.

Uit de ervaringen opgedaan met de bouw van de DAF YP 104 en de DAF YP 408 zijn de volgende punten het noemen waard:

De installatie is vaak verdeeld over bijvoorbeeld de wagenbak en de kap. Alle leidingen van motoren of lampjes in de kap lopen naar een strip met (genummerde) soldeerpenen en vandaar naar een meerpolige stekker. Bij de 408 is dit de bodem van een gesloopt relais, het chassisdeel (stopcontact) is in de wagenbak gemonteerd. Meerpolige relais zitten vaak ook in oude TV-toestellen. De kap van het voertuig kan zo makkelijk worden afgenomen. De penen van de soldeerstrip zijn genummerd. Pennummers en de gebruikte kleurcode voor de draden zijn ingeschreven in schema's die voor elke schakeling zijn getekend, dit om het opsporen van fouten mogelijk te maken.

Meerpolige stekkers kunnen ook geplaatst worden bij de aansluiting van forens van tanks en demontabele spatborden voor de reparatie van wiel en veren e.d. Men kan op de soldeerstripcontacten, of stroom zetten en onderzoeken of de functie erachter werkt, of meten of het te onderzoeken contact spanning krijgt. De leidingen in het model zijn per functie naast elkaar gelegd. Een mooi en strak samengebonden dradenbundel moest na de eerste kortsluiting geheel vervangen worden, de gehele zaak was aan elkaar gebakken!!

Om bijvoorbeeld de versnellingsbak te kunnen controleren zonder de radio te gebruiken werd een contactpaneeltje ingebouwd. De contacten zijn messing kopsplijkerfjes. Met een banaanstekker aan een flexibele leiding kan men spanning op de contacten zetten en zo schakelen. Dit is tevens een controlemogelijkheid of de fout voor of na het paneeltje zit.

Ondanks schema's en controlemogelijkheid is het vaak nog een heel klus om b.v. slechte soldeerverbindingen te vinden.

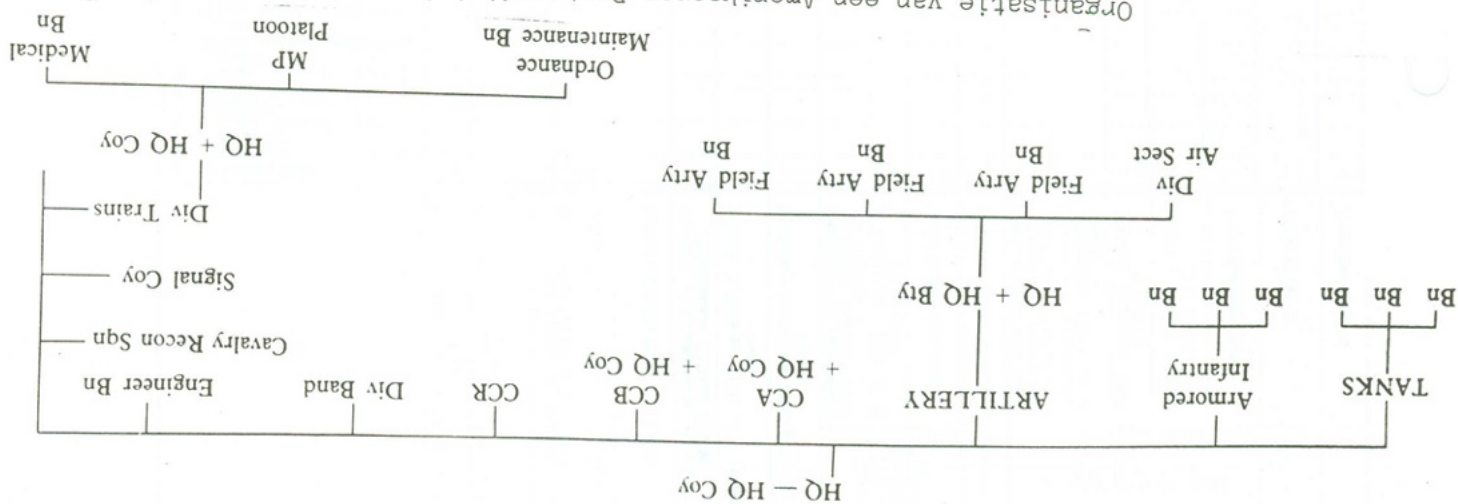
Begint bij een storing altijd te controleren of de accu de gewenste spanning levert. Een te lage spanning doet bijvoorbeeld een relais niet aantrekken of een motor niet trekken.

Als de aansluitingen van bijvoorbeeld een motor niet te bereiken zijn dan een soldeerstrip op een betere plaats inbouwen. (Dit is tevens weer een controlepunt.) Dit waren zo een aantal gedachten die in het algemeen bruikbaar bleken te zijn. Bewust zijn de details van de schakelingen weggelaten. Indien er een bevestiging voor is dan zijn de schakelingen voor motoren, beide draairichtingen en eventuele inductieschakelaars een onderwerp voor een ander artikelje.

J.L.A. de Grave.

Ut het artikel in De Tank 73 zijn een aantal afkortingen verschenen die enige schematische aanvulling nodig hebben. Deze aanvullingen worden hieronder weergegeven.

'Light' Armored Division 1943

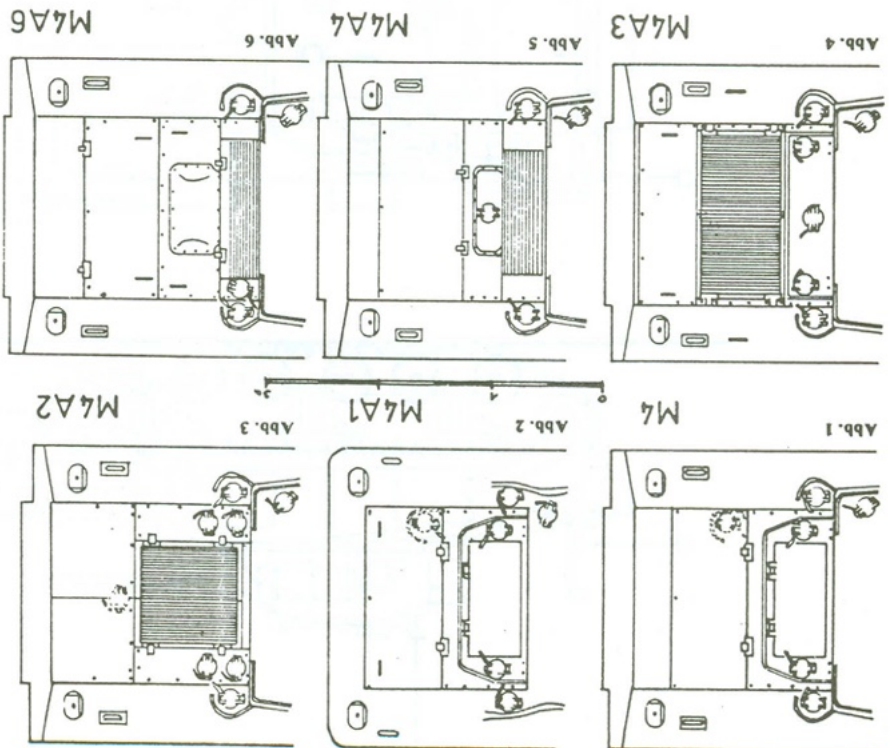

Organisatie van een Amerikaanse Pantserdivisie.

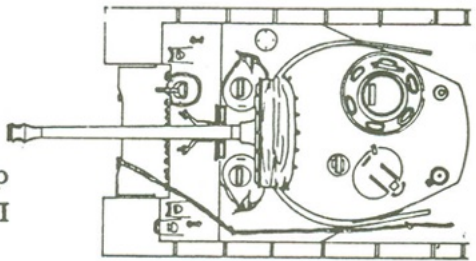
Fig. 5: Active Armored Divisions Of World War II

Div	Date and where activated	Nickname	Campaigns*
1st	15 Jul 40, at Fort Knox, Kentucky	Old Ironsides	North Africa (Tunisia), Italy.
2nd	15 Jul 40, at Fort Benning, Georgia	Hell on Wheels	North Africa (Algeria, French Morocco), Sicily, North-West Europe 1, 2, 3, 4, 5.
3rd	15 Apr 41, at Camp Beauregard, Louisiana	Spearhead	North-West Europe 1, 2, 3, 4, 5.
4th	15 Apr 41, at Pine Camp, New York	None, but occasionally called Breakthrough	as for 3rd
5th	1 Oct 41, at Fort Knox, Kentucky	Victory	as for 3rd
6th	15 Feb 42, at Fort Knox, Kentucky	Super Sixth	as for 3rd
7th	1 Mar 42, at Camp Polk, Louisiana	Lucky Seventh	as for 3rd
8th	1 Apr 42, at Fort Knox, Kentucky as a training cadre: became a combat division in Feb 43	Originally Iron Snake, then Thundering Herd	North-West Europe 2, 3, 4, 5.
9th	15 Jul 42, at Fort Riley, Kansas	Phantom	as for 8th
10th	15 Jul 42, at Fort Benning, Georgia	Tiger	as for 8th
11th	15 Aug 42, at Camp Polk, Louisiana	Thunderbolt	North-West Europe 3, 4, 5.
12th	15 Sep 42, at Camp Campbell, Kentucky	Hellcat	as for 11th
13th	15 Oct 42, at Camp Beale, California	Black Cat	as for 11th
14th	15 Nov 42, at Camp Chaffee, Arkansas	Liberator	as for 11th
16th	15 Jul 43, at Camp Chaffee, Arkansas	None	North-West Europe 3, 4, 5.
20th	15 Mar 43, at Camp Campbell, Kentucky	None	as for 16th

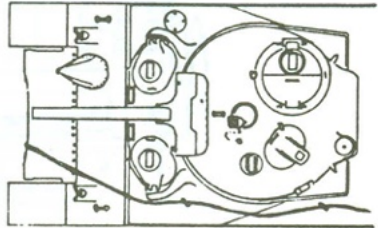
* The North-West European Campaign was divided officially into five separate campaigns viz: 1. Normandy 2. Northern France 3. Rhineland 4. Ardennes-Alsace 5. Central Europe.

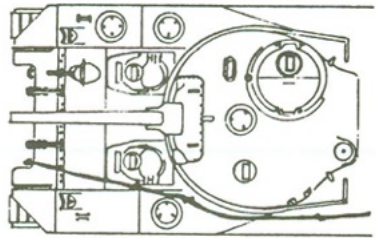
Laatste productie-uitvoering van de Sherman met 76 mm kanon, HVSS-Loopwerk en brede rupsbanden.

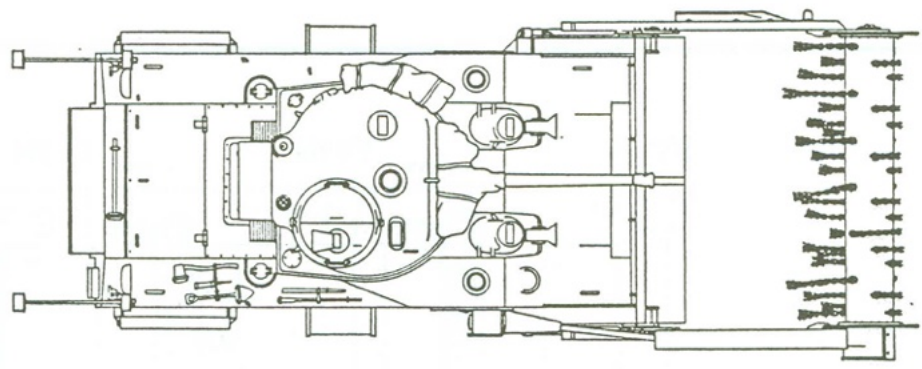
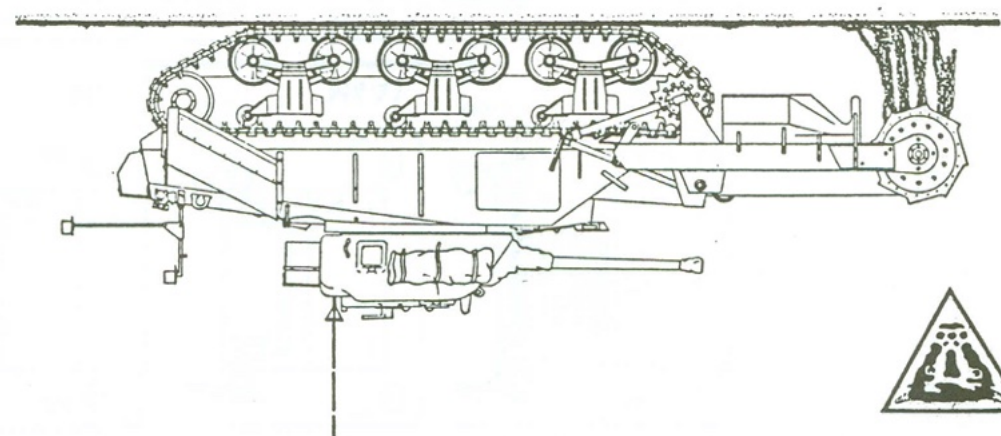

midde-productie-uitvoering van de Sherman met 47 mm frontantser en VSS Loopwerk

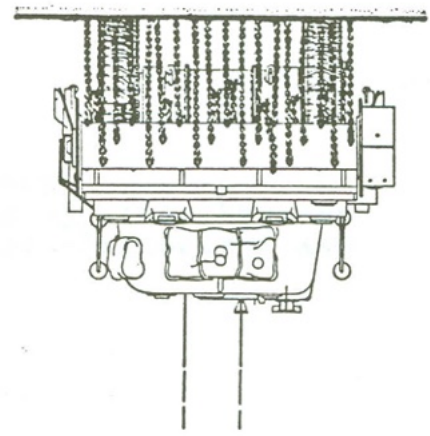
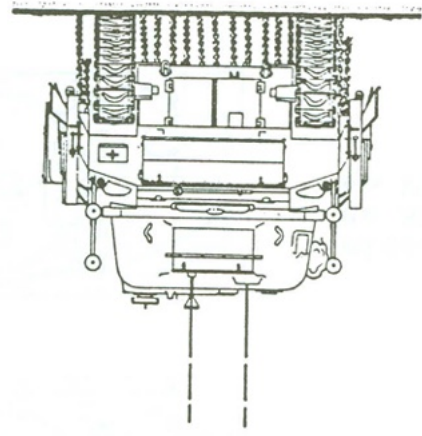
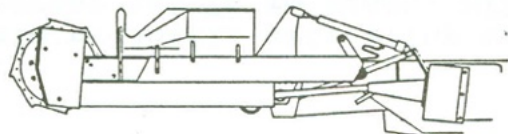
eerste productie-uitvoering van de Sherman met 60 mm frontantser en VSS Loopwerk

SHERMAN CRAB MARK I

ARRANGEMENT OF RIGHT-HAND ARM AND DRIVE TO CHAIN DRUM

De 42 cm. rupsband had de geleidestanden aan de zijkanen, de 58,4 cm. rupsband had ze centraal geplaatst. Om de effectieve breedte van de 42 cm. rupsband te vergroten waren hulpstukken beschikbaar waarmee de breedte van de schakels met een kwart werd vergroot. Los van deze min of meer ingrijpende wijzigingen werden vanaf het begin van de operationele levensduur talloze kleinere veranderingen en verbeteringen ingevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het vervangen van de driedelige transmissiebeplanting door een pantserplaat uit één stuk en het vervangen van de M34 combinatie-artuut voor het kanon en de coax. mitrailleur door de M34A1 artuut, welke aan de buitenkant een bepantsering had waarmee het gehele schietgat werd afgedekt. Het gevaar van brand in de munitiebergplaatsen was aanleiding voor het aanbrengen van extra, ruim 2 cm dikke pantserplaten op de zijkanen, op de plaats van deze munitiebergplaatsen. Ook op het frontpantser en op de toren werden dergelijke extra pantserplaten aangebracht ter bescherming van de bestuurder, de hulpbestuurder en de schutter.

Speciale uitvoeringen.

Het Amerikaanse Leger stond niet erg welwillend tegenover het aanpassen van pantservoertuigen voor speciale taken. Men ging hier pas toe over nadat de behoefte aan dergelijke voertuigen op overduidelijke wijze was aangetoond.

De meest bekende Amerikaanse speciale uitvoeringen zijn:

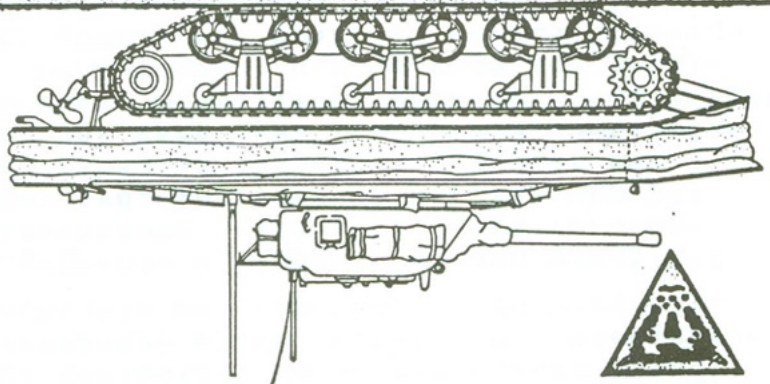
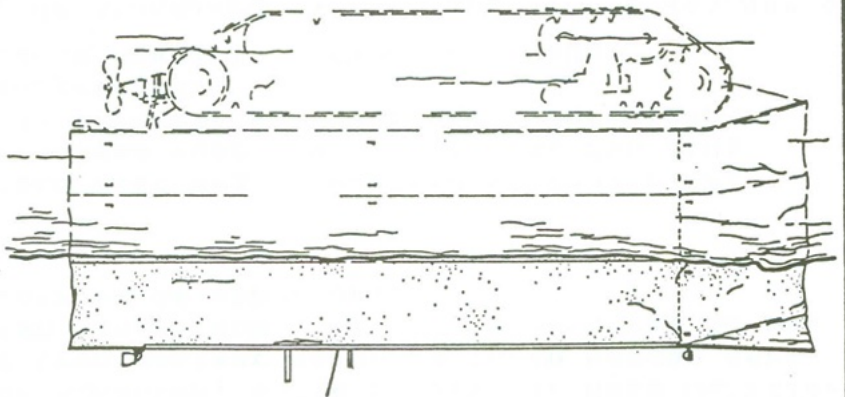
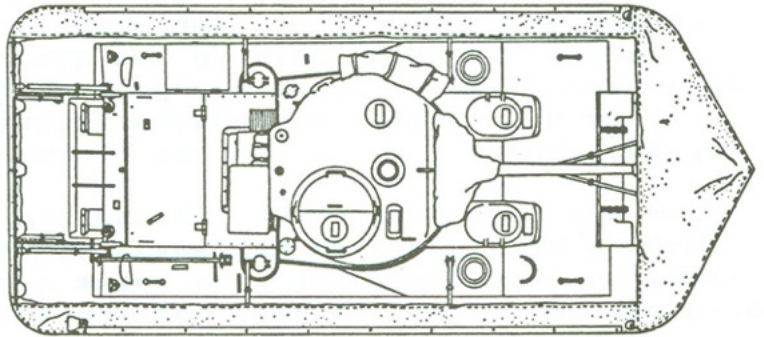
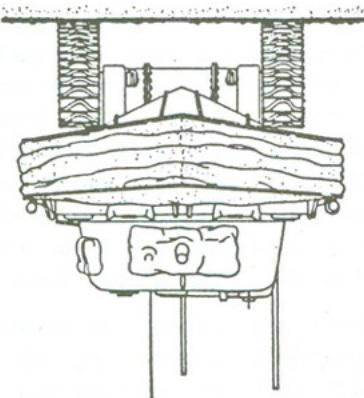
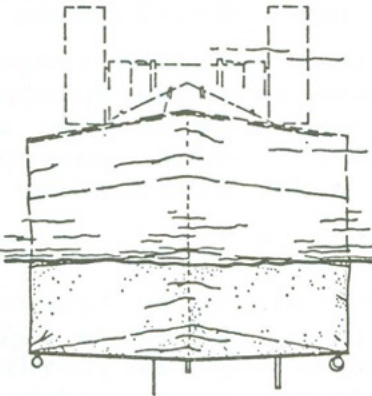
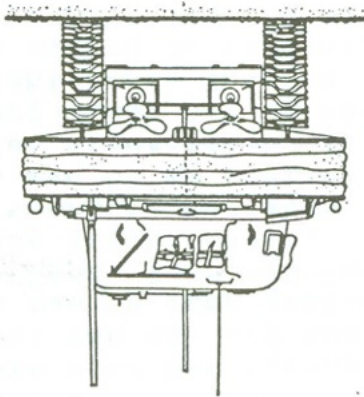
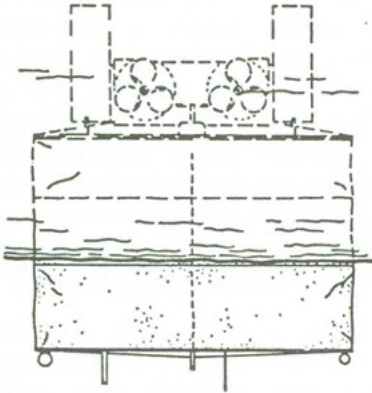
M32 Bergingsstank: een op de standaard M4 romp gebaseerde aanpassing. De toren was verwijderd en vervangen door een vaste opbouw. In de ruimte voor het torenplatform was een lier geplaatst met een capaciteit van ca. 27½ ton. Een 6 meter hoog A-rame was op de voorkant van de romp geplaatst. Dit frame kon naar achteren worden opgeklapt. Voor het in- en uittakelen van motoren etc. kon men de top laten zakken. Het voertuig had geen bewapening. Wel was op de voorkant van de romp een 81 mm mortier geplaatst waarmee rookgranaten konden worden afgeschoten. In praktijk werd het mortier echter vaak verwijderd omdat het bij het gebruik van de lier in de weg stond. Verschillende Sherman typen werden omgebouwd tot M32 bergingsstank waarbij de verschillen in de uitvoeringen uitsluitend werden veroorzaakt door de verschillen in de basismodellen. Zo ontstonden de M32 (op basis van de M4), de M32B1 (op basis van de M4A1), de M32B2 (op basis van de M4A2), de M32B3 (op basis van de M4A3) en de M32B4 (op basis van de M4A4)

T34 Calliope raketlanceerder: een groot aantal raketlanceerders werd ontwikkeld waarvan de T34 Calliope de belangrijkste was. Deze eenvoudige doch effectieve conversie bestond in wezen uit een aantal raketlanceerbuisen die in een bovenop de toren gemonteerd frame waren geplaatst. De elevatie gebeurde door middel van een verbindingsstang aan de kanonloop, het zijdelings richten gebeurde door de toren te draaien. Het frame kon indien nodig worden afgeworpen. Het was een formidabel wapen om snel een vuurtapuit te leggen. Het werd voor het eerst gebruikt door de 2nd Armored Division van het Amerikaanse Leger in augustus 1944.

Vlammenwerpers: de door het Amerikaanse Leger gebruikte vlammenwerpers waren meestal van het type E4R2, R3, R4 of R6. De sets werden apart geleverd en te veld geïnstalleerd. De eerste typen kwamen in plaats van de boegmitrailleur, het laatste type werd boven het luik van de hulpbestuurder gemonteerd.

Mijnenruimers: mijnenruim-installaties voor montage op de M4 middel-zware tank werden in grote getale ontworpen. Slechts enkele werden daadwerkelijk in gebruik genomen, de rest kwam niet verder dan het beproevingsstadium.

SHERMAN DD TANK

Ben ervan, de Mine Exploder TLEJ "Aunt Jemina" bereikte zelfs de status beperkt standaard. 75 voertuigen werden er mee uitgerust en in 1944 gebruikt in Italië en Frankrijk. Het apparaat bestond uit een tweetal wielen met een diameter van drie meter en elk bestaande uit vijf stalen schijven. Ze werden door de tank voortgeduwd en door het gewicht ervan zouden de mijnen vóór de tank ontploffen. De installatie werkte goed doch was erg log en in modderig terrein was er vaak nog een extra tank nodig om Aunt Jemina in beweging te houden.

Van Lieferlee nam het Amerikaanse Leger steeds meer de Britse Sherman Crab in gebruik.

In het Britse Leger besefte men wel het nut van pantservoertuigen voor speciale doeleinden. Met name in de 79ste Pantserdivisie van generaal-majoor Sir Percy Hobart waren een groot aantal van deze gespecialiseerde voertuigen ondergebracht. In veel gevallen werd de Britse Churchill tank als basisvoertuig gebruikt, doch in enkele gevallen zoals de Crab mijnenruimer en de DD (duplex drive) amfibische tank gebruikte men de Sherman tank.

De Sherman Crab was een M4A4 kanontank welke was voorzien van een roterende "Vliegende" installatie. Deze bestond uit een draaiende trommel welke aan twee beweegbare armen vóór de tank was bevestigd. Aan de trommel waren met gewichten verzwaarde kettingen bevestigd welke op de grond voor de tank sloegen en zo de mijnen vóór de tank tot ontploffing brachten. De aandrijving van de trommel gebeurde door middel van kettingen welke op de hoofd-aandrijf-as van de tank waren aangesloten. De tank behield zijn normale bewapening die gebruikt kon worden wanneer er niet werd gevleegd. Tussen september 1943 en december 1944 werden 689 Crabs gebouwd.

De Sherman DD (duplex drive) tank was het enige gespecialiseerde pantservoertuig dat tijdens de invasie in Normandië ook door het Amerikaanse Leger werd gebruikt.

Een demonstratie van de Duplex Drive op 27 januari 1944 trok de aandacht van de daarbij aanwezige generaal Eisenhower. Hij was zo onder de indruk van de drijvende tank dat hij opdracht gaf dat zij ook gebruikt moest worden als ondersteuning voor de Amerikaanse divisies bij de voorgenomen landingen. Toen generaal Hobart er op wees dat de faciliteiten voor het bouwen van DD tanks voor zowel het Britse als het Amerikaanse Leger niet toereikend waren, werd een Britse DD expert met een complete set werktekeningen overgevoerd naar de Verenigde Staten en binnen zes weken arriveerden de eerste Amerikaanse DD tanks in de haven van Liverpool.

Het met een rubberlaag bedekte canvas scherm was bevestigd aan een zacht stalen lens die aan de waterdicht gemaakte romp was gelast. Dit basis-frame volgde de lijn van de spatshermeren aan de zij- en achterkanten van de tank. Aan de voorzijde van de romp hield het frame enigszins over en eindigde het in een V-vorm, waardoor de tank voorzien was van een soort boeg zodra het scherm omhoog werd gebracht door het opblazen van de 36 rubber slangen die in het canvas waren genaaid en die alsdan een verticale stand innamen. Dit opblazen geschiedde door samengeperste lucht, afkomstig uit twee flessen op de voorkant van de romp. Eenmaal omhoog werd deze wankelende constructie versterkt door 13 klemvaste stutten. Deze stutten om het canvas op zijn plaats te houden indien een of meer rubber slangen lek zouden raken. Op gelijke afstanden van elkaar aangebrachte stalen buizen (hoog, middel en laag) lieten het scherm zijn vorm behouden en gaven steun tegen de van buiten komende druk van het water. Het canvas was vastgenaaid aan metalen strips die op hun beurt aan dit driedelige buizen frame vastzaten. De dikte van het scherm werd onder de middelste buis verdubbeld en onder de laagste buis verdriedubbeld. Het scherm was via met

bouten bevestigde stalen strips aan de lens van het basis-frame gelast, een en ander voorzien van sponsrubber om de zaak waterdicht te maken.

Wanneer de stuten op hydraulische wijze ontsloten werden en de lucht ontsnapte, kon het scherm worden opgevouwen tot op het niveau van de romp, waarna het op zijn plaats werd gehouden met elastische riemen die vastzaten aan stalen ringen. De boegmitrailleur werd door het scherm volledig afgedekt en werd dus meestal weggelaten.

Kenmerkend drijvende, haalde de DD door middel van twee aan de achterzijde aangebrachte, contraroterende schroeven, die een diameter hadden van 66 cm, een snelheid van circa 9 km/uur. De tandwielen die de aandrijving verzorgen waren bevestigd aan de buitenkant van de beide spanwielen. De krachtoverbrenging naar de schroeven geschiedde door middel van een haakse koppeling. Een drijvende DD werd hydraulisch bestuurd door de bestuurder of manueel door de commandant, waarbij de schroeven bij het zwenken in stuurboord- of bakboordstand werden gebracht. De commandant stond op een klein platform vanwaar hij een helmstok kon bedienen.

De totale hoogte van de tank met opgericht scherm was 3,90 meter, tegen 2,70 meter als het was opgevouwen. Het gedeelte dat boven water uitstak varieerde van 0,90 tot 1,20 meter bij de boeg en van 0,70 tot 0,90 meter aan de achterzijde. Een en ander was afhankelijk van het type Sherman dat voor de conversie was gebruikt. De bestuurder beschikte over een elektrisch aangedreven lenspomp om eventueel overtoellig water weg te pompen.

Een getrainde bemanning kon het scherm in ongeveer 15 minuten opzetten.

De productie van de Sherman DD tanks begon in april 1943. In totaal werden er 573 gebouwd waarvoor de Britten de types M4A2 en M4A4 gebruikten en de Amerikanen de M4 en de M4A1.

Gemechaniseerd geschut

Terwijl alle hoofdtypen van de M4 serie werden gebruikt als basis voor voertuigen voor speciale doeleinden, werd het M4A3 chassis in hoofdzaak gebruikt voor de verschillende soorten gemechaniseerd geschut die deel uitmaakten van de uitrusting van de Amerikaanse gepantserde divisies. Dit vloeiende voort uit de Amerikaanse politiek om de eerste-lijn voertuigen met Ford motoren uit te rusten.

M7B1 Houwtzer Motor Carriage: de M7 met zijn 105 mm houwtzer was gebaseerd op het chassis van de M3 middelzware tank, doch toen deze door de M4 werd opgevolgd werd de M7 gebaseerd op het chassis van de M4A3. De aanduiding veranderde toen in M7B1

M10 Gun Motor Carriage: de M10 76 mm tankjager werd gebouwd op een aangepast diesel-aangedreven M4A2 chassis met een nieuwe, plate romp. Later werd de productie voortgezet op het M4A3 chassis, de aanduiding werd toen M10A1

In totaal zijn 6596 M10's gebouwd waarvan er 2603 M10A1 waren. De productie duurde van juni 1942 tot december 1943

M36 Gun Motor Carriage: doel van deze ontwikkeling was het plaatsen van een zwaarder kanon (het 90 mm luchtafweerkanon) op het M10 chassis. In mei 1945 waren er 2324 gebouwd, waarvan 187 M36B1's op basis van het M4A3 chassis. 1268 stuks waren omgebouwd M10's en M10A1's

M40 Gun Motor Carriage: een van de meest succesvolle gemechaniseerde zware wapens werd in 1943 ingevoerd als de opvolger van de M12, het op een M3 onderstel gebaseerde gemechaniseerde 155 mm kanon. De M40 bestond uit een M2 L55 mm kanon op een verbreed M4A3 onderstel met een loopwerk met het horizontale spiraalveringsstelsel.